



ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: T/15267/410.

Érkezett: 2005 APR 13.

Módosító javaslat!

Dr. Szili Katalin asszonynak
az Országgyűlés elnökének
H e l y b e n

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házszabály 94. §-ának (1) bekezdése és 102. §-ának (1) bekezdése alapján a **felsőoktatásról szóló T/15267. számú törvényjavaslathoz az alábbi**

m ó d o s í t ó j a v a s l a t o t

nyújtom be:

A törvényjavaslat 48. §-a az alábbiak szerint módosul:

„48. § (1) A felsőoktatási intézmény, a kollégium, valamint a hallgató[k] közötti eltérő megállapodás hiányában **[a hallgató jogutódjaként]** a felsőoktatási intézményt, a kollégiumot **[szerzi] illeti meg [a tulajdonjogát]** – a szellemi tulajdon védelmét szabályozó jogszabályok hatálya alá tartozó szellemi alkotások [(Ptk. 86. §)] kivételével – minden olyan **[, a birtokába került]** dolog **[felett] tulajdonjoga**, amelyet a hallgató állított elő a hallgatói jogviszonyából, kollégiumi jogviszonyából eredő kötelezettségének teljesítésével összefüggésben, feltéve, hogy az annak elkészítéséhez szükséges anyagi és egyéb feltételeket a felsőoktatási intézmény, kollégium biztosította. A hallgatót díjazás illeti meg, ha a felsőoktatási intézmény, kollégium a tulajdonába került dolog **[értékesítésével, hasznosításával] tulajdonjogának átruházásával** bevételre tesz szert. A megfelelő díjazásban a hallgató és a felsőoktatási intézmény, kollégium állapodik meg, ha alkalmoszerűen, egyedileg elkészített dolog **[értékesítéséből, hasznosításából] tulajdonjogának átruházásából** származik a bevétel. Az oktatás keretében, az oktatási folyamat részeként, rendszeresen elkészített dolog esetén a megfelelő díjazást a teljes képzési folyamatban résztvevők által végzett tevékenység – költségekkel csökkentett – bevétele terhére kell megállapítani. Ennek szabályait a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni, oly módon, hogy a szabályozás figyelembe vegye a hallgatók teljesítményét.

(2) Ha a hallgató **[által]** az (1) bekezdésben meghatározott**[ak alapján előállított dolog szellemi alkotás, az (1) bekezdésben meghatározottakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szellemi alkotásnak a felsőoktatási intézmény, kollégium részére történő átadására a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott szellemi alkotás munkáltató részére történő átadására vonatkozó rendelkezéseket]** feltételek szerint szerzői művet vagy szomszédos jogi teljesítményt hoz létre, a szerzői jogról szóló törvény, ha találmányt vagy mintát hoz létre, a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló törvény, a formatervezési minták oltalmáról szóló törvény, illetve a használati minták oltalmáról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.”

Indokolás

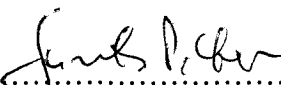
A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 30. §-a rendelkezik a munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott művekről. Az (1) bekezdés értelmében eltérő megállapodás hiányában a mű átadásával a vagyoni jogokat a szerző jogutódjaként a munkáltató szerzi meg, ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége. E § (7) bekezdése kiterjeszti a munkaviszonyból folyó kötelesség teljesítéseképpen elkészített műre vonatkozó rendelkezések alkalmazását a közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban, szolgálati viszonyban vagy munkaviszony jellegű jogviszony keretében foglalkoztatott szövetkezeti tag által alkotott műre. Az Szjt. indokolása tételiesen és kimerítően felsorolja mindazokat a szolgálati viszonyokat – bírák, igazságügyi alkalmazottak, ügyészségi alkalmazottak, fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonya – amelyek a 30. § alkalmazását megalapozzák. Az indokolás a továbbiakban így fogalmaz: „Az említett jogviszonyok körén kívül a szerzői vagyoni jogokról a felek – a törvény egyéb rendelkezéseinek figyelembevételével – rendelkezhetnek: a kutatási, megbízási, társasági vagy más szerződésre tartozik a szerződés alapján létrehozott művel kapcsolatos vagyoni jogokról való megállapodás (amely persze nem ütközhet a törvény eltérést nem engedő rendelkezéseibe).” Mindebből kétséget kizáróan következik, hogy a tanulói, hallgatói, kollégiumi, illetve – a törvényjavaslat szóhasználatában – doktorandusz-szerződés alapján keletkező jogviszony fennállása nem alapozza meg a szolgálati jelleg megállapítását a tanulói, hallgatói alkotások vonatkozásában.

A tanulói vagy hallgatói jogviszony keretében alkotott mű (pl. szakdolgozat, doktori értekezés, vizsgafilm, iparművészeti diplomaterv stb.) szerzői jogi megítélését illetően megállapítható, hogy az lehet a szerzői jogi védelem feltételeinek megfelelő, tehát a szerző alkotó tevékenységéből származó egyéni, eredeti jelleggel bíró mű (a Szerzői Jogi Szakértő Testület a szakdolgozatok szerzői jogi védelméről SzJSzT 21/02). Ugyanakkor a felsőoktatási intézmény rendes működése során e mű nem egyéb, mint (az érdemjegy, diploma, doktori cím megszerzésével összefüggésben keletkezett) úgyirat, amelyet a minősítéshez, értékeléshez használnak. Ilyen értelemben nem szerzői mű, az Szjt. 1. § (4) bekezdése ilyenként kizárja a szerzői jogi védelemből, megadva a lehetőséget arra, hogy a minősítő szerv követelhesse a mű elkészítését, átadását, többszörözését, az értékelés céljából történő ingyenes továbbadását a mű rendeltetésének keretei között (a doktori értekezés vonatkozásában BH 1979/285.). „Kifelé” azonban – a minősítő szerv és a jelölt viszonyán kívül – a mű szerzői műnek minősül, így nincs és nem is lehet akadálya annak, hogy a szerző, élve az Szjt. által biztosított kizárólagos jogával, engedélyt adjon műve bármilyen és minden egyes felhasználására, vagy – adott esetben – fellépjen szerzői jogai védelmében, ha más személy engedélye nélkül használja fel alkotását.

A felsőoktatási intézmény tehát kizárólag az előző bekezdésben kijelölt keretek között „rendelkezhet” a hallgatói jogviszonyból eredő kötelezettségek – beleértve a felsőoktatási intézmény oktatással, kutatással összefüggő tevékenységében való részvételt is – teljesítésével összefüggésben alkotott szerzői művekkel. (Hasonló szabályozást tartalmaz a magyar jogrendszer a szolgálati találmányokkal kapcsolatosan és a szolgálati minták tekintetében.)

Hangsúlyozni kell továbbá, hogy a találmány, mint a tárgykörebe eső, tárgyasult formát öltő megoldás, termék, illetve a szerzői műpéldány tulajdonjogának átruházása nem eredményezi automatikusan a benne megtestesülő szellemi alkotás hasznosítási jogának átszállását. Az Szt. a 13. §-ának (2) bekezdése alapján a szolgálati találmány értékesítésének kell tekinteni a hasznosítást is.

Budapest, 2005. április 11.


.....
Gusztos Péter
SZDSZ